

De Waterslager

Standaardeisen

NBVV Versie 2016

Inhoudsopgave

1. Algemeen
2. Beoordeling van de toeren
3. Het keursysteem
4. De verschillende toeren op een rijtje
5. De zangtoeren
  - A. Klokkende Waterslag
  - B. Bollende Waterslag
  - C. Rollende Waterslag
  - D. Waterrol
  - E. Knor
  - F. Chor
  - G. Staaltonen
  - H. Fluiten
  - I. Fluitenrol
  - J. Bellen
  - K. Belrol
  - L. Tjokken
  - M. Tjokkenrol
  - N. Schokkel
6. Het begrip "Waterslag" bij de Waterslagers
7. Indruk
8. Strafpunten
9. Stamharmonie
10. De keurlijst van de Waterslagers

1. Algemeen

Onze huidige Waterslager is voortgekomen uit de Belgische Waterslager. De Belgische Waterslager is een van de drie door de COM erkende zangkanarie rassen.

Ontegenzeggelijk is de Belgische Waterslager qua leeftijd het oudste zangkanarie ras. Reizigers uit de 17^e eeuw maakten al melding van kanaries die een lied met watertoeren brachten. De liefhebbers waren vooral in de Zuidelijke Nederlanden (Belgie) te vinden. Het duurde tot in de 19^e eeuw toen in Vlaanderen de eerste verenigingen voor het kweken van Belgische Waterslagers werden opgericht. Via Vlaanderen en de heer Pelemans kwam er contact met Nederlandse liefhebbers, o.a. de heer Van Woezik, een van de eerste Nederlandse keurmeesters en vele anderen. Via Den Haag is de Belgische Waterslager aan zijn opmars begonnen. Momenteel is de Belgische Waterslager in Nederland populairder dan de Harzer.

2. Beoordeling van de toeren.

Zangkanaries worden uitsluitend beoordeeld op hun zang. Er zijn ook vogels die als zang/kleur of zang/postuur worden gekweekt en naast de zang ook op kleur of postuur worden beoordeeld.

Om de zang te kunnen beoordelen zijn de volgende vaardigheden nodig:

1. Een goed muzikaal gehoor en veel praktische ervaring.
2. Het herkennen van alle zangtoeren.
3. Het vaststellen van de waarde van de toeren aan de hand van de gestelde normen.
4. Het herkennen van de afwijkingen en eventuele fouten..

3. Het keursysteem.

De basisgedachte van het keursysteem is dat alles wat een positieve invloed heeft op de muzikaliteit van het lied moet worden bewaardigd. Alles wat afbreuk doet aan de muzikaliteit van het lied moet worden bestraft.

Er worden drie trappen van vergelijking gebruikt: voldoende, goed en zeer goed.

Zang kunnen we onderverdelen in zangtoeren die later uitgebreid worden besproken.

Zangtoeren kunnen we splitsen in toonstukken. Toonstukken kunnen we verdelen in klinkers en medeklinkers.

Zangtoeren kunnen we met behulp van een fonetische (in klinkers en medeklinkers) beschrijving opnoemen (een onmisbaar hulpmiddel).

De zangwaarde van de toeren wordt aan de hand van de volgende stappen bepaald.

*Herkennen van de toeren, dwz. vaststellen welke toeren er worden gezongen.

*Beoordelen van de toonhoogte (scherp, middel, diep)

*Beoordelen van de toonvolheid aan de hand van het bepalen van de gebruikte medeklinkers.

*Beoordelen van het tempo (langzaam, middel, snel).

*Beoordelen van de lengte van de toeren.

*Beoordelen van de voordracht van het lied.

4. De verschillende toeren op een rijtje.

We hanteren de volgende indeling van de toeren:

Eenvoudige ononderbroken toeren :

Belrol, Knor en Waterrol.

Eenvoudige onderbroken toeren:

Chor, Staaltonen, Fluiten, Fluitenrol, Tjokken, Tjokkenrol, Bellen en Schokkel

Samengestelde Hoofdtoeren:

Klokkende Waterslag, Bollende Waterslag en Rollende Waterslag.

5. De zangtoeren

A. Klokkende Waterslag

De klokkende Waterslag is de belangrijkste toer in het Waterslagerlied.

In de juiste vormen gebracht is het een toer die diepe indruk maakt.

Het kenmerk van de Klokkende Waterslag is het zogenaamde tongen spel.

Een moeilijk uit te leggen begrip wat nog het best kan worden nagebootst door zelf het woord "wloei" of "kloei" uit te spreken. Hierbij kan men duidelijk horen dat de tong wordt gebruikt. De grondtonen zijn: oei, oe, oo en uu. De "oei" is de diepste vorm en de "uu" is de lichtste vorm. Soms a, e, i en eu, maar die zijn minder gewenst en kunnen ervoor zorgen dat de Klokkende Waterslag vlak, neuzig, of scherp wordt.

Medeklinkers zijn: dl, bl, wl, kl, en soms gl. In deze laatste vorm is de toer het mooist. Scherpe of harde medeklinkers verbonden met een goede grondtoon kunnen de waarde van deze toer verminderen. Naast een goede grondtoon en goede vorm zal hij in waarde stijgen als de juiste medeklinkers worden gebruikt. We kennen de golvende en geslagen Waterslag. De geslagen vorm hoort iets pittiger aan, maar hoeft niet onder te doen voor de golvende vorm. Deze geslagen vorm is het meest gewenst in het Waterslagerlied. Vogels met een golvende vorm zijn in het algemeen vogels met een meer rollend lied i.p.v. een geslagen lied. De geslagen vorm zal als medeklinkers hebben de "kl" of "gl". De vogels die de geslagen Waterslag brengen zijn in de regel slagvogels met goede binnen toeren in het lied. Er zijn vele vormen van Klokkende Waterslag.

Naast de ideale vorm zijn er veel afwijkingen. Genoemd zijn klinkers en medeklinkers, waardoor de toer scherp, vlak, of neuzig kan worden. Nog minder van waarde wordt hij als de grondtoon op de helft wordt afgebroken. De toer verliest hierdoor zijn grote soepelheid en veelheid van klanken. Dit moet als een onvolkomenheid worden beschouwd. In de ideale vorm wordt de Klokkende Waterslag meerdere malen tijdens de voordracht gebracht en in een zangbeurt brengt de vogel 4 a 6 slagen achtereen. Ze lijken dan erg op een waterdruppel die langzaam uit een kraan valt in een emmer water die onder de kraan staat.

Een voldoende Klokkende Waterslag is een Klokkende Waterslag waaraan fouten kleven. Het gebruik van verkeerde klinkers en medeklinkers leidt tot een neuzige, scherpe of vlakke klank. Of het zeer spaarzaam voorkomen van de Klokkende Waterslag in het lied. Tenslotte zal het afbreken halverwege de grondtoon ook slechts een voldoende Waterslag kunnen opleveren.

Een goede Klokkende Waterslag dient niet scherp, vlak, of neuzig te zijn. Ook wordt een goede Klokkende Waterslag in voldoende herhalingen gebracht. Daarnaast wordt de grondtoon niet halverwege afgebroken. Toch is er nog wat aan te tekenen. De vogel brengt te weinig slagen in een zangbeurt bijvoorbeeld maar 2 of 3. Of het wateraccent is onvoldoende te beluisteren. Naarmate de ernst van de tekortkomingen afneemt zal ook de waarde van de toer in de goede richting gaan.

Een zeer goede Klokkende Waterslag zal de ideale vorm zeer dicht benaderen. Ze kent de juiste klinkers en medeklinkers. Verder beschikt ze over de juiste hoeveelheid water op de grondtoon, wordt ze bij herhaling gebracht in een zangbeurt en met een voldoende aantal slagen in een zangbeurt. Bij gelijke puntenaantallen prefereren we de geslagen vorm van de Klokkende Waterslag.

De waardering van de Klokkende Waterslag:

Voldoende Klokkende Waterslag : 1-12 punten.

Goede Klokkende Waterslag : 13-24 punten.

Zeer goede Klokkende Waterslag : 25-36 punten.

B. Bollende Waterslag

De Bollende Waterslag beschouwen we als de tweede hoofdtoer van het Waterslagerlied.

We kennen vogels met een prima Bollende Waterslag. Vooral in België komen deze vogels voor maar ook in Nederland duiken ze regelmatig op. De toer staat midden tussen de Klokkende en Rollende Waterslag maar heeft toch een heel eigen karakter. Het lijkt alsof de grondtoon stijgt. Men zou kunnen zeggen dat de grondtoon van deze toer "bol" staat. Door deze kortere grondtoon is het ritme van deze toer veel sneller. Met de Klokkende Waterslag heeft hij als essentieel verschil dat de slagen veel minder zijn afgezet. De tussenruimtes tussen de slagen zijn kort. Daarnaast klinkt de toer in haar ideale vorm als lucht wat van onder water naar boven komt. Het blazen met een rietje in een fles gevuld met water benadert de toer in haar uitingsvorm heel goed. De hoeveelheid water, gehoord bij de grondtoon, speelt een belangrijke rol bij haar waardering. Hij wordt gezongen met als klinkers: o, oe of u. De medeklinkers zijn: b, w, h en d. Vanzelfsprekend is de "u" van minder waarde dan de "o" of "oe". Wanneer weinig watereffect aanwezig is, dan is de Bollende Waterslag droog en daalt de waarde van de toer. Omdat de tussenruimte tussen de slagen kleiner is moet de vogel meer slagen brengen dan bij de Klokkende Waterslag. 15 tot 20 slagen achter elkaar leveren een Bollende Waterslag op met voldoende lengte.

Een voldoende Bollende Waterslag kent afwijkingen waardoor de waarde minder groot is. Er kunnen net als bij de Klokkende Waterslag verkeerde klinkers en medeklinkers worden gebruikt. De a, e en i zijn ongewenste klinkers. Alle medeklinkers die niet in het rijtje van gewenste medeklinkers voorkomen zijn ook ongewenst. De toer wordt scherp, neuzig of vlak.

Een goede Bollende Waterslag kent in ieder geval geen fouten of afwijkingen maar heeft bijvoorbeeld te weinig lengte of wordt niet vaak genoeg herhaald. Ook kan het water op de grondtoon meer aanwezig zijn. Naarmate deze onvolkomenheden minder tellen zal de waardering meer richting zeer goed gaan.

Een zeer goede Bollende Waterslag kent geen fouten en afwijkingen, heeft de juiste lengte en wordt voldoende herhaald in een zangbeurt. Naarmate de schoonheid toeneemt en het wateraccent groter is zal de waardering hoger uit kunnen vallen. Vaak wordt de Bollende Waterslag onvoldoende gewaardeerd en krijgt deze te weinig punten. Dat is jammer want goed gebracht is het een juweel in het lied van de Waterslager die men niet gauw vergeet.

De waardering van de Bollende Waterslag:

Voldoende bollende Waterslag : 1- 9 punten.

Goede Bollende Waterslag :10-18 punten.

Zeer goede Bollende Waterslag :19-27 punten.

C. Rollende Waterslag

Net als de Klokkende en de Bollende Waterslag bestaat ook de Rollende Waterslag uit afgezette slagen. Het verschil zit in het nog snellere ritme en de nog kleinere tussenruimtes tussen de slagen. Deze zijn nog kleiner dan bij de Bollende Waterslag. Overigens lijkt de structuur van de Rollende Waterslag veel op de structuur van de Bollende Waterslag met nagenoeg dezelfde klinkers: o, oe, en de u en de medeklinkers w, g, d, l en b.

Ook hier is het watereffect van grote invloed voor de waardebepaling. Bij het vaststellen van de waarde van de toer is naast de lengte van de grondtoon en de snelheid waarmee de toongrepen elkaar opvolgen het watereffect bepalend voor de bewaardiging. Een goede Rollende Waterslag paart een afgezet karakter aan een snelle opeenvolging van de slagen met veel watereffect. Door haar snelle karakter is er over het algemeen veel watereffect op een Rollende Waterslag hoorbaar. Het aantal slagen achter elkaar is hier moeilijker aan te geven omdat er weinig tussenruimte is. Vandaar dat we in het ideale geval een Rollende Waterslag zien die ongeveer 2 a 3 seconden wordt aangehouden. Ook deze toer kan veel afwijkingen vertonen waardoor hij in waarde vermindert. o.a, hoog, vlak, droog en spattend. Ook kan ze weer, net als bij de Klokkende Waterslag, neuzig of scherp klinken. Het spreekt vanzelf dat dergelijke onvolkomenheden nooit kunnen leiden tot een hoge waardering.

Een voldoende Rollende Waterslag wordt gekenmerkt door onvolkomenheden. Ze kan te droog zijn, te vlak, te neuzig, te kort en niet gebracht worden met de juiste klinkers en medeklinkers.

Een goede Rollende Waterslag, is een Waterslag die geen fouten of afwijkingen kent. Ze wordt echter nog niet in de ideale vorm gebracht. Ze wordt bijvoorbeeld te kort of juist te lang aangehouden. Ze beschikt over te weinig watereffect.

Een zeer goede Rollende Waterslag wordt gebracht met de ideale klinkers en medeklinkers. Ze beschikt over voldoende watereffect en wordt niet te kort of te lang aangehouden. De klank is te vergelijken met water dat je in een glas laat lopen.

De waardering van de Rollende Waterslag:

Voldoende Rollende Waterslag : 1- 9 punten.

Goede Rollende Waterslag : 10-18 punten.

Zeer goed Rollende Waterslag : 19-27 punten.

D. Waterrol

De Waterrol is een samengestelde roltoer en klinkt als of men het water in een beekje naar beneden hoort lopen. Door de overheersing van de rollende vorm en van het water op de grondtoon heeft men de Waterrol, voor wat de muzikale waarde betreft, gelijke rechten gegeven als de Rollende Waterslag. Bij deze toer is de medeklinker "r" duidelijk hoorbaar en essentieel. Het watereffect op de grondtoon is bepalend voor een goede beoordeling. Het is moeilijk om een beschrijving te geven van alle klinkers en medeklinkers die gebruikt worden bij het brengen van de Waterrol. Vrijwel alle medeklinkers kunnen een rol spelen. Voor wat betreft de klinkers is de "a" ongewenst omdat deze de toer vlak maakt. De Waterrol mag absoluut niet onderbroken zijn omdat het een zuivere roltoer is. Ze wordt niet apart bewaardigd omdat het geen hoofdtoer is en altijd beschouwd is als een soort extra bij de Rollende Waterslag. Dit komt ook in de bewaardiging tot uiting. Het is geen aparte toer op de keurlijst en ze wordt gewaardeerd bij de Rollende Waterslag. Is de Waterrol van goede kwaliteit dan geven we die bij de Rollende Waterslag maximaal 6 punten extra.

Een voldoende Waterrol is een Waterrol met weinig watereffect op de letter "a". Zij kan maximaal 2 punten extra opleveren.

Een goede Waterrol beschikt over voldoende watereffect en word niet gebracht met de klinker "a". Zij kan 3 of 4 punten extra opleveren.

Een zeer goede Waterrol beschikt over goed watereffect met een duidelijk hoorbare "r" en bij voorkeur met de klinkers "o" of "oe". Zij kan 5 of 6 punten extra opleveren.

E. Knor

De Knor is een eenvoudige ononderbroken roltoer. Het is de bastoer in het lied van de Waterslager. Een zeer goede Knor is gesloten en krachtig. Ze wordt als het ware geschroefd gebracht en klinkt als knoerrrrrrrrrrr. De Knor is bij een Waterslager kort. Lang aangehouden Knorren zijn ongewenst en geven reden om te twijfelen aan de raszuiverheid van de Waterslager. Vooral bij het inkruisen van Harzers kunnen te lang aangehouden Knorren optreden. Voor wat betreft de klinkers en de medeklinkers is er niet veel keuze. Als klinker zijn "o" en de "oe" toegestaan. Alle andere klinkers geven ongewenste afwijkingen. Als medeklinkers zijn alleen "kn" vooraan en de "r" achteraan toegestaan. Ook hier geldt: andere medeklinkers zijn niet toegestaan. De Knor dient met gesloten snavel gezongen te worden. Afwijkingen zijn er legio. We noemen de vlakke Knor op "a", de brede Knor op "e", de neuzige Knor op "eu". Ook is er nog de Klapperknor waarbij de snavel wordt geopend. Bij de losse Knor is er geen sprake van een aaneengesloten toer. Al deze vormen zijn ongewenst en vogels die ze brengen moeten zoveel mogelijk worden geweerd. De andere vogels gaan ze snel nazingen. Bijzonder ongewenst is de waterige Knor die vooral in de studietijd nogal eens voorkomt.

Voldoende Knorren zijn Knorren waaraan gebreken te ontdekken zijn. Vlak, waterig, breed, klapperend, losse en te lange Knorren.

Goede Knorren zijn Knorren die in ieder geval geen gebreken vertonen maar nog niet voldoende diepte kennen of te lang worden aangehouden.

Zeer goede Knorren zijn ronde, geschroefde Knorren welke kort worden aangehouden en meerdere malen in een zangbeurt ten gehore worden gebracht. Ze zijn een sieraad in het lied en een welkome afwisseling tussen de watertoeren.

De waardering van de Knor:

Voldoende Knor : 1- 6 punten.

Goede Knor : 7-12 punten.

Zeer goede Knor : 13-18 punten.

F. Chor

De Chor is een eenvoudige onderbroken toer. De toongrepen zijn kort en de tussenruimtes zijn vrij duidelijk. Het klinkt als "chor", "chor". De klinker is een "o" en de medeklinkers zijn voor "ch" en achter "r". Andere combinaties zijn niet mogelijk omdat er dan geen sprake meer is van een Chor. Soms is de voorste klinker een combinatie van de letters "s" en "j". We spreken dan van een Sjor. Dit is niet foutief maar minder gewenst. Deze vorm mag nooit meer dan met goed worden bewaardigd. Afwijkingen komen ook voor in de vorm van verkeerde medeklinkers en met klinkers zoals "a". Deze zijn ongewenst en kunnen nooit tot een hoge waardering leiden. Bij de nachtegaal is deze prachtige toer soms nog te horen.

De Chor/Sjor wordt per zangbeurt 4 a 5x gebracht en de vogel komt er bij herhaling mee.

Omdat de Chor onder de rubriek Knor wordt bewaardigd moet de keurmeester hier extra punten geven als een vogel Knor en Chor brengt.

Een voldoende Chor wordt gekenmerkt door het gebruik van verkeerde klinkers.

Onder een goede Chor mogen we de Sjor rekenen.

Een zeer goede Chor kan alleen maar worden gehoord als ze voldoet aan alle gestelde voorwaarden. Beginletters "ch", klinker "o" en eindletter "r".

De waardering van de Chor:

Volgende Chor : 1- 6 punten.

Goede Chor : 7-12 punten.

Zeere goede Chor : 13-18 punten.

G. Staaltonen

Dit is een van de typische toeren van een Waterslager en dan vooral van een slagvogel. Een Waterslager die geen Staaltonen brengt mist een van de kenmerken van het nachtegaallied. Staaltonen bestaan uit afzonderlijke toongrepen met flinke tussenruimte. De klank van een hamer op een holle stalen buis moet er uit zijn te horen met een behoorlijke naklank. Staaltonen kunnen in elke toonhoogte worden gezongen, hebben als medeklinkers "t" voor en "ng" achter. Klinkers zijn de letters: o, oe, u en i. Zeer zelden worden de Staaltonen met "o" als klinker en "tj" als beginletters en "nk" als sluitletters gezongen. Als dit het geval is spreken we van Tjonken. Afwijkingen zijn er vele : Verkeerde medeklinkers zoals de hoge "i"; plat met de letter "a"; klankloos ook met als grondtoon "eu" of "jeu". Te snel geslagen zijn Staaltonen minder van waarde omdat dan vaak de naklank ontbreekt. Zeer hoge spitse Staaltonen kunnen strafpunten krijgen.

Met 6 a 7 slagen achter elkaar voldoet de toer aan de eisen van herhaling. Te lang aangehouden Staaltonen zijn minder gewenst.

Voldoende Staaltonen zijn Staaltonen die niet aan de gestelde eisen voldoen. De klinker is verkeerd. Een a, e, eu of een hoge i. Ook gebruik van verkeerde medeklinkers geeft aanleiding tot een onvoldoende waardering.

Goede Staaltonen voldoen aan de gestelde eisen maar schieten op het gebied van klankvolheid en naklank tekort.

Zeer goede Staaltonen voldoen aan alle gestelde eisen maar beschikken bovendien over de juiste klinkers en medeklinkers. Er is sprake van een goede naklank en ze worden niet te veel maar ook niet te weinig gebracht.

De waardering van de Staaltonen:

Voldoende Staaltonen : 1- 6 punten.

Goede Staaltonen : 7-12 punten.

Zeer goede Staaltonen : 13-18 punten.

H. Fluiten

Fluiten zijn een onmisbaar geheel in het lied. Teveel kan echter schaden, 4 à 5 fluiten in het lied geven het mooiste effect. Het zijn langgerekte onderbroken strofen, de tussenruimte moet vrij groot zijn en de grondtoon van behoorlijke lengte.

Fluiten hebben een langzaam ritme. Ze worden gevormd door een klinker voorafgegaan door een medeklinker. Grote welluidendheid wordt veroorzaakt door een diepe klinker bijvoorbeeld: o en oe. Als medeklinker hoort men het liefst de "d" of "t".

Wanneer de klinker een "u" is spreken we van goede Fluiten.

De letter "w" als medeklinker wordt ook wel eens gehoord. We spreken dan van weke of weemoedige Fluiten. Spitse en scherpe Fluiten schaden het lied. De mooiste Fluiten worden gewaardeerd. Slechte Fluiten worden bestraft als ze de overhand hebben. Vele afwijkingen zijn bekend en deze worden graag gezongen door een Waterslager. We kennen wiet Fluiten, piau Fluiten. Dit zijn scherpe Fluiten die door merg en been gaan. Vogels die voornamelijk zulke Fluiten brengen kunnen nooit meer dan een voldoende krijgen.

Ontaarde Fluiten die met een "tzi, tze of si" worden gebracht moeten worden gestraft.

Voldoende Fluiten zijn Fluiten die niet aan de gestelde eisen voldoen. Verkeerde klinkers en/of medeklinkers, spits, scherp.

Goede Fluiten zijn Fluiten die geen foutieve klinkers en medeklinkers kennen en op "u" of "i" worden gebracht.

Zeer goede Fluiten zijn Fluiten die aan alle eisen voldoen, over de juiste medeklinkers "d" of "t" en klinkers "o" of "oe" beschikken en diep worden gebracht.

De waardering van de Fluiten:

Voldoende Fluiten   ;   1- 6 punten.

Goede Fluiten   ;   7-12 punten.

Zeer goede Fluiten   ;   13-18 punten.

I. Fluitenrol

De Fluitenrol is een toer die tot verwarring en vergissingen aanleiding kan geven. Een Fluitenrol is ondanks zijn naam geen roltoer maar een eenvoudige onderbroken toer. Ze lijkt op de Fluit en de Waterslager gebruikt bij het brengen van een Fluitenrol vrijwel dezelfde klinkers en medeklinkers. Maar in tegenstelling tot de Fluit zijn de slagen korter van vorm en worden ze veel sneller gebracht. De medeklinkers zijn voor een zeer goede Fluitenrol de l, d of t aan de voorkant, en klinkers u, oe, i. De grondtoon "oe" blijft altijd het mooist. Ronduit juweeltjes zijn Fluitenrollen als ze vallend worden gebracht: li, li, lu, lu, of loe, loe. Dergelijke Fluitenrollen komen voor de hoogste waardering in aanmerking. De mooiste Fluitenrollen zijn die welke worden gebracht met een "d" en de "oe". Mooie Fluitenrollen geven een afwisseling in het Waterslagerlied. Ook de nachtegaal brengt ze.

Minder goede of slechte Fluitenrollen zijn neuzig, belegen of geslagen.

Slechte Fluitenrollen zijn meestal hard. Met de medeklinkers s, ts, tsj zijn ze zelfs foutief te noemen. Kenmerkend verschil met de Belrol waarmee de Fluitenrol nogal eens mee wordt verward is het bewegen van de keel van de vogel. Dit is een zeker kenmerk dat de toer onderbroken is en dus geen roltoer.

Voldoende Fluitenrollen zijn Fluitenrollen die niet aan de gestelde eisen voldoen. Ze beschikken niet over de juiste klinkers en/of medeklinkers. Ze zijn te hard, te spits, neuzig of breed.

Goede Fluitenrollen zijn Fluitenrollen die aan de gestelde eisen voldoen maar niets extra kennen. Met andere woorden het zijn rechte Fluitenrollen.

Zeer goede Fluitenrollen voldoen aan de gestelde eisen en hebben daarnaast iets extra's. Ze worden stijgend of vallend gebracht. Van laag naar hoog of hoog naar laag. Uiteraard beschikken ze over de juiste klinkers en medeklinkers.

De waardering van de Fluitenrol:

Voldoende Fluitenrol : 1- 6 punten.

Goede Fluitenrol : 7-12 punten.

Zeer goede Fluitenrol : 13-18 punten.

J. Bel

Bellen zijn eenvoudige onderbroken toeren.. Ze worden gebracht in een vrij snel ritme en kunnen een mooie afwisseling in het lied vormen. De grondtoon is meestal een "u" of een "i" met als medeklinkers voor de "l" en achter "ng". Dit is de ideale vorm die we in de praktijk meestal niet te horen krijgen. Zeer zelden horen we Bellen met de diepere grondtoon "oe".

Indien dat het geval is spreken we van een Holle Bel. Deze zijn heel mooi en vallen direct op in het lied. De Waterslager zingt graag Bellen en we moeten er voor waken dat ze niet te veel in het lied voorkomen en niet te lang worden aangehouden. 6 à 7 slagen zijn voldoende. Een goed gevormde Bel is een welkome afwisseling in het lied. Er zijn jammer genoeg veel afwijkingen zoals scherpe en harde Bellen die soms pijn aan de oren doen. Wanneer medeklinkers als "s, st en t" gebruikt worden moeten ze als fout worden aangemerkt. Worden Bellen op "eu en "e" gebracht dan zijn ze neuzig en mogen ze niet hoog worden gewaardeerd. Vooral vroeg in het keurseizoen komen we vaak waterige Bellen tegen. Ook dit is ongewenst alhoewel het soms mooi kan klinken.

Voldoende Bellen voldoen niet aan de eisen zoals de juiste klinkers en medeklinkers of zijn vlak op "a" of breed op "e" of neuzig op "eu".

Goede Bellen voldoen aan de eisen maar bieden niets extra's. Ze worden recht gebracht. "Ling, ling, ling" .

Zeer goede Bellen hebben als klinkers meestal de "u" of "oe" met de medeklinker "l" aan de voorzijde en aan de achterzijde van de lettergreep "ng". Holle Bellen met de grondtoon "oe" zitten aan de bovenkant in het zeer goede. Wat ook naar het zeer goede gaat zijn Bellen vallend of stijgend gebracht als ling-ling-ling over naar lung-lung-lung.

De waardering van de Bellen:

Voldoende Bellen : 1- 6 punten.

Goede Bellen : 7-12 punten.

Zeer goede Bellen : 13-18 punten.

K. Belrol

In het lied van veel Waterslagers komt de Belrol overvloedig voor. De Belrol is een eenvoudige onderbroken roltoer. Met de "r" als medeklinker en de "u" of "i" als klinker is deze toer van geringe omvang en niet moeilijk te herkennen. Een goede Belrol wordt met een licht geopende snavel gebracht. Het verschil met de Bel is dat het geen afgezette toer is. De toonstukken zijn door de "r" met elkaar verbonden. Een mooie Belrol belt en rolt tegelijk. De Belrol wordt, mits goed gezongen, als een afwisseling in het lied van de Waterslager beschouwd. Jammer genoeg ontaardt hij gemakkelijk en een teveel aan Belrollen kan het gehele lied negatief beïnvloeden. Hij kan ook neuzig, hard of ruw zijn. Dit komt ook weer vanwege verkeerde klinkers of medeklinkers. Op "a" is ze vlak, op "e" breed en op "eu" neuzig. De minder diepe vogels brengen vaak Belrollen met wijd opengesperde snavel. Als deze vaak voorkomen in het lied mag er op gestraft worden.

Voldoende Belrollen zijn Belrollen die niet aan alle gestelde eisen voldoen. Verkeerde klinkers, medeklinkers, vlak, breed, neuzig.

Goede Belrollen voldoen aan de gestelde eisen doch worden op een en dezelfde toonhoogte gebracht.

Zeer goede Belrollen voldoen aan de gestelde eisen maar hebben iets extra's. Ze worden stijgend of dalend gebracht en zijn diep. Dit soort Belrollen komt toch redelijk vaak voor.

De waardering van de Belrol:

Voldoende Belrol : 1- 6 punten.

Goede Belrol : 7-12 punten.

Zeer goede Belrol : 13-18 punten.

L. Tjokken

Tjokken behoren tot de toeren die eigenlijk altijd in het lied van de Waterslager moeten voorkomen. Het is een nachtegaaltoer bij uitstek die zorgt voor afwisseling in het lied. Toch behoren Tjokken tot de eenvoudige onderbroken toeren. De structuur is kort en krachtig en er mag absoluut geen watereffect op de grondtoon hoorbaar zijn. De grondtoon is een "o" of een "oe" met als medeklinker "tj" voor en de "k" aan het eind. Het geeft een typisch nachtegaalaccent aan het lied van de Waterslager. Vaak horen we Tjokken in afwijkende vormen. Dat zijn Tjokken bijvoorbeeld te beginnen met medeklinkers "sj" voor en de "g" aan het eind. Vlak worden de Tjokken met de klinker "a". Breed of neuzig met de "e" of de "eu" in het midden. Veel voorkomend is de Tjok met de klinkers "io" of "ioe". Deze zijn foutief. De grondtoon "u" is ook verkeerd. Wateraccent is totaal uit den boze. Het ritme moet langzaam zijn met goede tussenruimtes. In de vorm met "o" als grondtoon en duidelijke tussenruimtes kan men van zeer goede Tjokken spreken.

Voldoende Tjokken voldoen niet aan de gestelde eisen. Ze worden gebracht met afwijkende klinkers en medeklinkers, zijn vlak, breed of neuzig.

Goede Tjokken voldoen aan de eisen maar kennen een te hoog tempo met te weinig tussenruimte.

Zeer goede Tjokken voldoen aan alle gestelde eisen, worden duidelijk als Tjok uitgesproken en er is voldoende tussenruimte tussen de verschillende slagen.

De waardering van de Tjokken:

Voldoende Tjokken : 1- 6 punten.

Goede Tjokken : 7-12 punten.

Zeer goede Tjokken : 13-18 punten.

M. Tjokkenrol

Een Tjokkenrol is in tegenstelling tot de benaming geen roltoer. Het is evenals de Tjok een onderbroken toer met een vlugger ritme van de slagen. Tussen de slagen is er een nauwelijks merkbare tussenruimte.

Een goede Tjokkenrol klinkt als een knikker die over het ijs springt. Afwijkingen die al genoemd zijn bij de Tjokken komen vaak voor en ze beïnvloeden de waardering.

Wateraccent komt vooral vroeg in het keurseizoen veel voor en is ook hier foutief.

Ook voor de Tjokkenrol geldt dat ze eigenlijk niet in het lied van de Waterslager mag ontbreken.

Een voldoende Tjokkenrol voldoet niet aan de gestelde eisen.

Een goede Tjokkenrol voldoet aan de eisen maar ontbeert diepte. Meestal doordat ze niet op de "o" word gebracht.

Een zeer goede Tjokkenrol klinkt als een stuitende knikker op het ijs.

De waardering van de Tjokkenrol:

Voldoende Tjokkenrol : 1- 6 punten.

Goede Tjokkenrol : 7-12 punten.

Zeer goede Tjokkenrol : 13-18 punten.

N. Schokkel

De Schokkel is een eenvoudige onderbroken toer. De toongrepen volgen elkaar schokkend en met een duidelijke tussenruimte op en daarin onderscheid de Schokkel zich van elke andere onderbroken toer. Als de Waterslager de Schokkel goed brengt kan je zijn lichaam als het ware mee zien wiegen. De grondtoon is korter dan die van de Fluiten maar langer dan die van de Fluitenrol en kan in verschillende toonhoogten voorkomen.

Goede grondtonen zijn "o, oe en u". Minder goed de "a". We spreken dan van een Lachschockel, "eu en e" als klinkers maken de klank neuzig. De medeklinker is de "h" of soms een zachte "b" of "l". Er komen ook afwijkende vormen voor: harde, lange, neuzige, gestoten en geslagen Schokkels. Dat komt door verkeerde klinkers of medeklinkers.

Een bijzondere Schokkel die bij de Waterslager voorkomt is de Waterschockel. Ook de nachtegaal brengt die. Qua structuur is hij gelijk aan de gewone Schokkel, doch de grondtoon vertoont een zekere buiging die water doet vermoeden. De wisselende grondtoon die de vogel soms laat horen maakt dat we soms spreken van een vallende of stijgende Schokkel. Zelden wordt tegenwoordig de Schokkel in het Waterslagerlied gehoord. Heb je de Schokkel eenmaal gehoord dan vergeet je die niet zo snel meer.

Voldoende Schokkel is een Schokkel die niet aan alle eisen voldoet. Verkeerde klinkers en/of medeklinkers.

Een goede Schokkel is een Schokkel die aan de gestelde eisen voldoet en recht zonder te stijgen of te dalen gebracht wordt.

Een zeer goede Schokkel wordt stijgend of vallend gebracht of een Waterschockel.

De waardering van de Schokkel:

Voldoende Schokkel : 1- 3 punten.

Goede Schokkel : 4- 6 punten.

Zeer goede Schokkel : 7- 9 punten.

6. Het begrip "Waterslag" bij de Waterslagers

Waterslag

Voor we beginnen met de beschrijving van de verschillende toeren is het noodzakelijk het kenmerkende van het Waterslagerlied te behandelen, omdat dit in vele vormen naar voren kan komen in de diverse onderdelen van het Waterslagerlied. We bedoelen de Waterslag. Veel toeren in het lied van de Waterslager kunnen een waterig accent vertonen terwijl ze niets met de feitelijke Waterslag te maken hebben. We kunnen ons afvragen wat "Waterslag" precies is? De volgende definitie, ontleent aan het boek van de heer Van Woezik "Waterslagers" geeft ons een indicatie. Van Woezik zegt dat "Waterslag" elke toonslag is waarin het kenmerk van water op de grondtoon overheerst. Onder "water" verstaan we in ons kanarielied altijd het geluid dat ontstaat door het verplaatsen van water in welke vorm dan ook : borrelend, vallend, lopend, spattend enz. Dit alles in verband met de Waterslager. Een uitzondering daarop is de Waterrol want deze toer wordt niet geslagen maar rollend gebracht. De Waterslag wordt onderverdeeld in de hoofdvormen: Klokkende, Bollende en Rollende Waterslag. Al deze vormen hebben gemeen de geslagen vorm waarin de toer wordt gebracht en het wateraccent. Het onderscheid moeten we zoeken in het ritme en in de snelheid waarmee de slagen elkaar opvolgen. We moeten proberen deze drie vormen uit elkaar te houden en direct te herkennen.

In de Klokkende Waterslag horen we de slagen afgezet. Elke slag staat los van de andere, er is een duidelijk waarneembare ruimte tussen de slagen en buiging van het water zit in de grondtoon.

In de Bollende Waterslag zijn de slagen sneller afgezet en liggen ze dichters aan elkaar. Er is minder buiging in de grondtoon, die minder is afgezet dan bij Klokkende Waterslag.

In de Rollende Waterslag daarentegen liggen de slagen nog dichters tegen elkaar aan en heeft de grondtoon een nog snellere buiging.

Wat we moeten doen is deze verschillende vormen van de Waterslag goed van elkaar te leren onderscheiden en leren vaststellen welke vorm wordt gezongen. Daarna moet onze aandacht erop gericht zijn de drie vormen van de Waterslag direct vast te kunnen stellen. Hetgeen je dient te onthouden is dat de Waterslag een hoofdtoer is en dat hij Klokkend, Bollend of Rollend kan worden voortgebracht. Klokkende Waterslag is

te herkennen aan de diepe zuiver afgezette slagen die uit de keel opwellen. Hoe aangenamer hij aandoet, hoe waardevoller hij wordt. De grondtoon moet altijd "oei, ooi, oe of oo" zijn. Elke andere klinkervorm doet de Waterslag minder van waarde worden. Een zeer mooie Waterslag is een Waterslag die zwelt of overgaat in crescendo en daalt van forte naar piano (zacht) of naar pianissimo (zeer zacht) wiegend en golvend.

7. Indruk

In deze rubriek kan de keurmeester de vogel beoordelen en bewaardigen op andere gebieden dan alleen zijn zangkwaliteiten. De indruk die de vogel op de keurmeester maakt speelt hierbij een grote rol. De indruk wordt bepaald door o.a. zanglust, repertoire, slagelement, harmonie en uitstraling.

Zanglust: Varieert van zingen met een enorme zanglust tot een armetierig afgebroken liedje.

Repertoire: De vogel zingt een zo compleet mogelijk lied. Het slagelement duidt op korte en duidelijke tussenruimtes tussen de toeren.

Harmonie: Dit houdt in dat de vogel geen eindeloze reeks "Bellen" moet combineren met een summiere "Klok" of "Rol".

Het lied krijgt pas waarde als het in harmonie gezongen wordt.

De uitspraak van de toeren moet duidelijk zijn.

Uitstraling: Dit is het gevoel dat de vogels oproept bij de keurmeester tijdens het beluisteren van de vogels.

Bij een voldoende indruk komt de vogel moeilijk op gang of breekt veel af of springt ongemotiveerd om met de toeren. Er is dan nauwelijks sprake van harmonie en het lied bezit geen enkele uitstraling.

Een goede indruk maakt een vogel als hij een gemotiveerd lied brengt zonder onderbrekingen. Het repertoire is volledig. De harmonie laat misschien wat te wensen over net als de uitspraak, maar de vogel heeft toch een behoorlijke uitstraling.

Een zeer goede indruk maakt een vogel met een voorbeeldige voordracht, als die voortdurend zingt en zijn lied goed heeft samengesteld. De vogel brengt een compleet repertoire met slagelement, in harmonie, met een perfecte uitspraak en een mooie uitstraling.

De waardering van de Indruk:

Volgende Indruk : 1- 3 punten.

Goede Indruk : 4- 6 punten.

Zeer goede Indruk : 7- 9 punten.

8. Strafpunten

In tegenstelling tot de Harzer zij er bij de keuring van de Waterslager bijna nooit strafpunten gegeven. Dit stamt nog uit de tijd dat de cultivatie van de Waterslager op een laag peil stond en er veel vogels voorkwamen met storende fouten. Om het kind niet met het badwater weg te gooien, dat wil zeggen dat kwekers vogels met fouten opruimen en zo ook de goede eigenschappen van de vogels kwijtraakten, was dit jarenlang een soort van zwijgende afspraak. De tijd lijkt nu aangebroken om wat kritischer te worden op de prestaties van een vogel. De kwaliteit is de afgelopen jaren met sprongen vooruit gegaan en er bestaan nu zeer goede Waterslagers met weinig of geen foutieve toeren. Vogels met opvallend foutieve toeren zouden voortaan best bestraft kunnen worden met name zoals op de keurlijst genoemd: ophaal, hoge spitse tonen, snetter, snitter, neuzige toeren, sjip, tjep, tsiet (een vogel die nog de "tjap" brengt is uitgesloten van de tentoonstelling).

Zulke vogels zullen weinig voorkomen en de keurmeester kan tegenwoordig bijna altijd volstaan met een nulletje bij de gehoorde fout. Verschillende keren is er bij de toeren gesproken over "neuzig". Neuzig wil in het algemeen zeggen dat de toer met een "eu" als klinker wordt gezongen en de klank hierdoor wordt vervormd. De klinker verandert dan en meestal hoort men dan ipv. de voorgeschreven grondtoon de "è" of de "eu". Ze zijn gevaarlijk in een stam. Hoge spitse tonen ontstaan doordat de vogel niet met de juiste medeklinker inzet en komen vooral bij de Fluiten, Bellen en Belrol voor. Ook bij de Staaltonen hoort men ze wel eens. De keurmeester kan soms volstaan door een lage waardering te geven maar het verdient aanbeveling om toch de fout op de keurlijst aan te merken zodat de kweker weet waar hij aan toe is. Bovenstaande geldt uiteraard voor iedere afwijking in klinkers en medeklinkers die leidt tot een niet gewenste vorm van de toer. De meeste vogels hebben wel een "ophaal". Dit moet men zien als een adempauze die hoorbaar is. Het zal bijna nimmer een storende fout zijn. Maar ook deze moet, indien aanwezig, worden opgemerkt.

Snetter en Snitter zijn fouten die door hun foutieve ritme en klinkers als zeer grove fouten moeten worden aangemerkt.

Sjip, Tjep en Tsiet zijn fouten die in geen enkele beschaafde zangkanarie mogen voorkomen. In het algemeen kan men zeggen dat alle genoemde afwijkingen bijna in elke toer kunnen voorkomen.

Ook voor de "Indruk" kunnen we een "O" schrijven als de vogel de hoofdtoeren "Klok" en "Rollende Waterslag" achterwege laat. Voor de "Bollende Waterslag" wordt een uitzondering gemaakt. Ook als de vogel geen "Staaltonen" brengt zal hij een "O" moeten incasseren. Als er in het lied een belangrijke toer achterwege wordt gelaten wordt dit in de "Indruk" meegenomen.

Hiermee wordt de vogel en/of de kweker niet afgekraakt, maar helpt men als keurmeester mee te bouwen aan een nog betere Waterslager.

Dit is de taak van iedere keurmeester.

9. Stamharmonie

Stamharmonie is een beloning voor de kweker die in staat is geweest vier vogels in te zenden die zoveel mogelijk aan elkaar gelijk zijn. Hoe harmonieuzer het lied van het viertal is, hoe hoger de waardering en de beloning. In de praktijk komt het er op neer dat er vogels bij elkaar worden gezet die een zo groot mogelijke eenheid in hun lied vertonen. Vaak zijn deze vogels familie van elkaar. Dit is de beste manier om eenheid in zang te realiseren. Eenheid in zang is alleen te bereiken als men in stamverband kweekt waardoor het mogelijk wordt om vogels met goede eigenschappen in de stam in te kweken met als doel deze eigenschappen in zoveel mogelijk vogels vast te leggen. Dit is een proces dat vele jaren in beslag neemt en het vergt veel kennis en inzet van de kweker om zijn doel te bereiken. Daarbij moet de kweker incalculeren dat het lang kan duren voor hij zijn doel heeft bereikt. De punten die beschikbaar zijn voor het onderdeel stamharmonie steken dan ook schril af tegen de moeite die de kweker moet doen om zijn doel te bereiken.

Bij voldoende stamharmonie is er enige gelijkheid in zang te bespeuren.

Bij goede stamharmonie lijkt de zang van de vogels al veel op elkaar en zijn er geen grote verschillen in de puntentotalen van de vier vogel.

Bij zeer goede stamharmonie zijn de vogels qua zang vrijwel gelijk aan elkaar en is er echt sprake van een kunststukje van de vogels en van de kweker. De verschillen tussen de vier vogels zijn vrijwel nihil.

De waardering van de Stamharmonie:

Voldoende Stamharmonie : 1 punt.

Goede Stamharmonie : 2 punten.

Zeer goede Stamharmonie : 3 punten.

